

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Vajnara a soudkyň JUDr. Dany Slavíkové a JUDr. Hany Douskové ve věci

žalobců:

a) Dominik Duka, narozený dne 26. 4. 1943
bytem Hradčanské náměstí 56/16, 118 00 Praha 1
zastoupený advokátem Mgr. Tomášem Procházkou
sídlem Pobřežní 394/12, 186 00 Praha 8

b) Mgr. Antonín Juriga, narozený dne 4. 8. 1974
bytem K poště 414, 252 67 Tuchoměřice
zastoupený advokátem Mgr. Janem Kramperou
sídlem Pobřežní 394, 186 00 Praha 8

c) Ing. Linda Dolečková, narozená dne 30. 12. 1975
bytem Pod Valem 842, 252 43 Průhonice
zastoupená advokátem Mgr. Janem Kramperou
sídlem Pobřežní 394, 186 00 Praha 8

proti

žalovaným:

1) Kverulant.org o. p. s., IČO 28925165
sídlem Pražská 1148, 102 00 Praha 10
zastoupen advokátem JUDr. Petrem Hromkem, Ph. D.,
sídlem Vinohradská 30, 120 00 Praha 2

2) Ing. Vojtěch Razima, narozený dne 6. 12. 1968
bytem Pražská 1148/59, 102 00 Praha 10 – Hostivař

3) Jan Urban, narozený dne 27. 3. 1951
bytem č. ev. 119, 270 23 Roztoky

za účasti vedlejšího účastníka na straně žalobců:

Arcibiskupství pražské, IČO 00445100
sídlem Hradčanské nám. 16, 119 02 Praha 1
zastoupené advokátem Mgr. Janem Kramperou
sídlem Pobřežní 394, 186 00 Praha 8

o ochranu osobnosti, o návrhu žalobce a) na nařízení předběžného opatření proti žalovanému 1), o odvolání žalovaného 1) proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 30. července 2021 č. j. 17 C 209/2021-39

takto:

Odvolání **se odmítá.**

Odůvodnění:

1. Shora v záhlaví označeným usnesením soud I. stupně předběžným opatřením rozhodl výrokem I. tak, že:

1. Společnosti Kverulant.org o.p.s., IČO 28925165, se sídlem Praha 10, Pražská 1148, PSČ 102 00, sp. zn. O 659 vedená u Městského soudu v Praze, se ukládá, aby z článku „KARDINÁL DUKA TUNELUJE CÍRKEVNÍ MAJETEK“ uveřejněného na adrese <https://www.kverulant.org/cases/kardinal-duka-tuneluje-cirkevni-majetek/> odstranila:
 - a) větu „*Odvolačí soud však dal nyní Kverulantovi zapravdu a konstatoval, že Kverulant popsal skutečný stav věci.*“; a
 - b) nadpis „*Soud dal Kverulantovi za pravdu*“.
2. Společnosti Kverulant.org o.p.s., IČO 28925165, se sídlem Praha 10, Pražská 1148, PSČ 102 00, sp. zn. O 659 vedená u Městského soudu v Praze, se ukládá, aby z profilu na adrese <https://www.facebook.com/Kverulant.org> odstranila příspěvek s popiskem „*Soud dal Kverulantovi zapravdu, v kauze kardinál Duka tuneluje majetek církve, popsal skutečný stav*“, který je uveřejněný na adrese <https://www.facebook.com/Kverulant.org/posts/4173832096016248>.
3. Společnosti Kverulant.org o.p.s., IČO 28925165, se sídlem Praha 10, Pražská 1148, PSČ 102 00, sp. zn. O 659 vedená u Městského soudu v Praze, se ukládá, aby z profilu na adrese <https://twitter.com/KverulantOrg> odstranila příspěvek s popiskem „*Soud dal Kverulantovi zapravdu, v kauze kardinál Duka tuneluje majetek církve, popsal skutečný stav*“, který je uveřejněný na adrese <https://twitter.com/KverulantOrg/status/1418094043448365056>.
4. Společnosti Kverulant.org o.p.s., IČO 28925165, se sídlem Praha 10, Pražská 1148, PSČ 102 00, sp. zn. O 659 vedená u Městského soudu v Praze, se ukládá, aby z profilu na adrese https://www.instagram.com/kverulant_org/ odstranila příspěvek s popiskem „*ZVEŘEJNĚNÍM KAUZY KARDINÁLA DUKY KVERULANT PODLE SOUDU POPISUJE SKUTEČNÝ STAV VĚCÍ*“, který je uveřejněný na adrese <https://www.instagram.com/p/CRnzy4QLSjM/>.
5. Společnosti Kverulant.org o.p.s., IČO 28925165, se sídlem Praha 10, Pražská 1148, PSČ 102 00, sp. zn. O 659 vedená u Městského soudu v Praze, se ukládá, aby se na profilu na adrese <https://www.facebook.com/Kverulant.org>, adrese <https://twitter.com/KverulantOrg> nebo https://www.instagram.com/kverulant_org/ zdržela přidání jakéhokoliv příspěvku s popiskem:
 - a) „*Soud dal Kverulantovi zapravdu, v kauze kardinál Duka tuneluje majetek církve, popsal skutečný stav*“, nebo
 - b) „*ZVEŘEJNĚNÍM KAUZY KARDINÁLA DUKY KVERULANT PODLE SOUDU POPISUJE SKUTEČNÝ STAV VĚCÍ*“.
6. Společnosti Kverulant.org o.p.s., IČO 28925165, se sídlem Praha 10, Pražská 1148, PSČ 102 00, sp. zn. O 659 vedená u Městského soudu v Praze, se ukládá, aby se zdržela dalšího šíření e-mailu s předmětem „*Soud dal Kverulantovi zapravdu, v kauze kardinál Duka tuneluje majetek církve, popsal skutečný stav*“.

Výrokem II. bylo rozhodnuto o povinnosti žalobce a) zaplatit soudní poplatek.

2. Uvedeným způsobem soud I. stupně rozhodl o návrhu žalobce a) na nařízení předběžného opatření proti žalovanému 1) (spojeného s žalobou všech žalobců na ochranu osobnosti ve věci samé) odůvodněného následovně:

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2021 č. j. 22 Co 137/2021-123 bylo změněno nařízené předběžné opatření Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 13. 5. 2021 č. j. 67 Nc 4514/2021-63. Odvolací soud k požadavku žalobce a) na odstranění zveřejněných nepravdivých lživých a urážlivých údajů o jeho osobě dospěl k závěru, že svoboda projevu žalovaného 1) má v daném případě přednost před osobnostními právy žalobce a). Žalovaný 1) poté citované usnesení cíleně dezinterpretuje tak, jako by mu odvolací soud dal za pravdu ve věci samé, tedy jakoby rozhodl o tom, že článek, jenž je předmětem přezkumu v rámci žaloby na ochranu osobnosti, byl pravdivý. Žalovaný 1) na svém serveru původně zpochybněný článek „Kardinál Duka tuneluje církevní majetek“ vydal znovu s doplněným odstavcem „Soud dal kverulantovi za pravdu“ a odběratelům svého newsletteru odeslal email s předmětem „Soud dal kverulantovi za pravdu, v kauze kardinál Duka tuneluje majetek církve, popsal skutečný stav“. Se stejným nebo obdobným popiskem sdílel článek žalovaný 1) také na svých profilech na sociálních sítích. Žalobce a) zdůraznil, že odvolací soud nerozhodoval o věci samé, nýbrž toliko o předběžném opatření, přesto žalovaný 1) usnesení odvolacího soudu záměrně interpretuje tak, aby čtenář nabyl dojmu, že byl úspěšný ve věci samé, což není pravda. Dodal, že po uveřejnění článku se navíc vyjádřil papežský nuncius Charles Daniel Balvo, který pro Deník N uvedl, že „Je-li biskup, po poradě s odborníky, přesvědčený o tom, že investice neohroží finanční situaci diecéze, nepotřebuje dovolení Svátého stolce, aby ji uskutečnil, i když investovaná částka přesahuje hranici stanovenou biskupskou konferencí“.

3. K potřebě zatímní úpravy poměrů účastníků žalobce a) uvedl, že za daného stavu nemůže převážit svoboda projevu žalovaného 1) nad ochranou osobnostních práv žalobce a), a vzhledem k tomu, že se jedná o závažný a zjevný neoprávněný zásah do osobnostních práv žalobce, je namíste přistoupit k omezení osobního projevu. Závažnost zásahu žalovaného 1) do osobnostních práv žalobce a) spočívá v tom, že se žalovaný 1) snaží svým čtenářům podsunout, že soud již rozhodl o tom, že jsou tvrzení obsažená v článku pravdivá a že žalobce a) „tuneloval“ církevní majetek. Od právního laika nelze očekávat, že by věděl, že soud rozhodující o odvolání proti předběžnému opatření nemůže rozhodnout ve věci samé. Do osobnostních práv žalobce a) zasahuje už samotný článek (proto žalobce a) podal žalobu, kterou bylo zahájeno dané řízení), doteď se však jednalo jen o nařčení, kterým čtenář mohl a nemusel věřit. Žalovaný 1) se však nyní snaží navodit dojem, že pravdivost jeho tvrzení již byla potvrzena soudem. Nepopíratelná je i zjevnost zásahu doplněním článku (byť je pravdou, že k posouzení jeho pravdivosti bude třeba nahlédnout do zakladatelské dokumentace nadace). Navrhovaným předběžným opatřením nebude způsobena újma ani žalovanému 1) ani jiným subjektům, neboť pouze dojde k odstranění dezinformačních tvrzení týkajících se usnesení Městského soudu, kdy zbývající obsah jeho serverů a profilů, a to včetně článku samotného, zůstane nedotčen.
4. Po aplikaci ustanovení § 102 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 75c a § 76 odst. 1, písm. e) o. s. ř. soud I. stupně uzavřel, že předpoklady urychlené zatímní úpravy poměrů účastníků jsou splněny. Uvedl, že žalobce a) svůj nárok pravděpodobně osvědčil, neboť z dodaných listinných důkazů vyplývá, že žalobce a) je veřejně známou osobou s čistou pověstí a je „očerňován“ za „tunelování“ na několika veřejně dostupných serverech (což bude nepochybně předmětem samotného řízení ve věci samé), když navíc (nově) je ze strany žalovaného 1) vůči žalobci a) uváděno, že názor žalovaného 1) o „tunelování“ církve žalobcem a) potvrdil již soud ve věci samé, což nelze považovat za pravdivé tvrzení. Soud I. stupně zdůraznil, že smyslem předběžného opatření je pouze zatímní úprava poměrů účastníků, nikoliv úprava jejich poměrů s konečnou platností, a předběžným opatřením tak není a nemůže být prejudikován konečný

výsledek sporu ve věci samé, kde bude rozhodnuto teprve po provedení dokazování a zjištění skutkového stavu věci. V nynější fázi řízení (rozhodování o návrhu na nařízení předběžného opatření) nelze tvrdit, že soud dal žalovanému 1) za pravdu ve věci „tunelování“ církve. Výsledek takového případného řízení nelze nyní předjímat. Z odůvodnění usnesení Městského soudu, jakožto soudu odvolacího, o nařízení předběžného opatření (jehož částí soud I. stupně cituje) nelze nikterak dovodit, že by již dal žalovanému 1) za pravdu v konečném rozhodnutí o věci samé.

5. Neprávem uváděná informace o tom, že soud dal již žalovanému 1) za pravdu, znevažuje postavení žalobce a), když prostřednictvím veřejně dostupných sítí se zprávy stále více rozšiřují a je tak ohrožována pověst žalobce a), neboť široká veřejnost nyní může nabýt dojmu, že soud dal již žalovanému 1) za pravdu ve věci samé a uznal jeho tvrzení o tunelování církve za pravdivé, ač tomu tak v projednávané věci není.
6. O povinnosti zaplatit soudní poplatek za návrh na vydání předběžného opatření jeho navrhovatelé soud I. stupně rozhodl podle § 4 odst. 1, písm. a) zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích, položka 5, přílohy.
7. Proti tomuto usnesení podal žalovaný 1) včasné odvolání. Uvedl, že usnesením soudu I. stupně došlo k zásahu do ústavně zaručeného práva na svobodu projevu, neboť tento zásah nebyl podroben testu naplnění podmínek stanovených v článku 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). V případě omezení svobody projevu nařízením předběžného opatření musí soudy vždy pečlivě zvážit, zdali je odůvodnitelné a nezbytné (ve smyslu článku 17 odst. 4 Listiny) z hlediska ochrany proti žalobcem a) tvrzenému zásahu do jeho dobré pověsti, ale i z hlediska zachování práva na svobodu projevu žalovaného 1) a veřejného zájmu na informování veřejnosti. Na podporu své odvolací argumentace žalovaný 1) odkázal na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2019 sp. zn. I. ÚS 3169/19, které citoval. Za situace, kdy se soud I. stupně vůbec nezabýval tím, zda jím nařízené omezení nezasáhne nepřípustným způsobem do svobody projevu žalovaného 1) na podání informací o průběhu a výsledku pravomocně skončeného prvního řízení o nařízení předběžného opatření včetně jejich interpretace ze strany žalovaného 1), je jeho rozhodnutí neúplné, nepřezkoumatelné a protiústavní.
8. Obsah zpráv, na které poukazuje žalobce a), neosvědčuje jeho tvrzení, že by jimi měl žalovaný 1) překrucovat či jinak dezinterpretovat výsledek a odůvodnění rozhodnutí o návrhu žalobce a) na nařízení prvního předběžného opatření, či že by žalovaný 1) měl úmysl vyvolat u široké veřejnosti dojem, že mu soud dal za pravdu v řízení o věci samé. Žalovaný 1) toliko informoval o aktuálním stavu kauzy týkající se veřejného zájmu (nakládání s církevním majetkem v hodnotě stovek miliónů korun) v návaznosti na vydání rozhodnutí Městského soudu v Praze. Po citaci jednotlivých článků zdůraznil, že se informace vždy týkaly řízení o nařízení předběžného opatření, nikoli řízení ve věci samé. Z obsahu všech aktualizovaných částí původního článku je zřejmá primární a jediná snaha žalovaného 1) informovat širokou veřejnost o tom, že se okolnosti darování církevních pozemků s vysokou hodnotou nadaci založené osobně žalobcem a) – a nikoli nadaci zřízené přímo římskokatolickou církví, resp. některou její institucí – včetně obratem provedené směny těchto pozemků s dalším soukromým subjektem za zcela nevyjasněné výhodnosti jeví jako přinejmenším dostatečně nevysvětlené. Žalovaný 1) svými sděleními o tom, že mu bylo odvolacím soudem dáno za pravdu, resp. že konstatoval, že Kverulant popsal skutečný stav věci, cílil pouze na podání informace o tom, že soud potvrdil existenci, popř. nezakázal výkon práva žalovaného 1) prostřednictvím předmětného článku širokou veřejnost o těchto nevysvětlených/podezřelých okolnostech jednání žalobce a) informovat. Pokud by žalovaný 1) skutečně chtěl vyvolat u široké veřejnosti onen mylný dojem o dání mu za pravdu

ze strany soudu ve věci samé, pak by celou pasáž soudního rozhodnutí necitoval v celém jejím nezkráceném znění. Odvolatel dodal, že žalobce a) v reakci na uveřejnění a šíření předmětných zpráv u žalovaného 1) neuplatnil právo na zveřejnění odpovědi podle tiskového zákona, a to v intencích nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2257/18 ze dne 23. 6. 2020. Na základě uvedeného navrhl, aby odvolací soud usnesení soudu I. stupně změnil tak, že se návrh na nařízení předběžného opatření zamítá.

9. Žalobci navrhli potvrzení napadeného usnesení jako věcně správného. Uvedli, že usnesení bylo řádně a podrobně odůvodněno, dostatečně jasně a srozumitelně vysvětluje, proč je nárok považován za osvědčený a proč je dána potřeba prozatímní úpravy poměrů mezi účastníky. Ze způsobu, jakým žalovaný 1) komunikoval rozhodnutí Městského soudu v Praze o zrušení předešlého předběžného opatření, je zela zjevné, že se snažil podsunout široké veřejnosti, právním laikům, nepravdivé tvrzení o tom, že mu dal Městský soud za pravdu v celé kauze a že soud označil jeho tvrzení o tunelování církevního majetku za pravdivá, což však neodpovídalo realitě. Žalovaný zcela vědomě a záměrně šířil nepravdivé informace a nikoli pouze své názory či domněnky, které byly způsobilé významně poškodit osobnostní práva žalobce a). Vydání předmětného usnesení bylo zcela namístě a nezpůsobuje žalovanému 1) jakoukoliv újmu. Potvrzuje to i skutečnost, že v návaznosti na vydané usnesení žalovaný 1) nemusel a také nestáhl celý článek týkající se celé kauzy a zrušeného předběžného opatření, ale pouze přeformuloval jeho nadpis a textaci tak, aby neobsahovaly nepravdivé informace ve vztahu k rozhodnutí Městského soudu v Praze.
10. Odvolací soud na základě podaného odvolání přezkoumal napadené usnesení včetně předcházejícího řízení dle § 212 a § 212a odst. 5, 6 o. s. ř., aniž za tím účelem nařizoval jednání (§ 214 odst. 2, písm. c/), dospěl však k závěru, že odvolání matky je nutné dle § 218 o. s. ř. odmítnout.
11. Dle § 220a o. s. ř. odmítne-li odvolací soud odvolání z důvodu, že napadené usnesení o předběžném opatření pozbylo účinků, zaniklo nebo bylo zrušeno podle § 77 odst. 2, současně určí, že bylo nezákonné, byl-li by jinak dán důvod pro jeho zrušení (odst. 1). Při určení toho, zda napadené usnesení o předběžném opatření bylo nezákonné, vychází odvolací soud ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného usnesení (odst. 2).
12. Soud I. stupně předložil spis s odvoláním žalovaného 1) proti napadenému usnesení odvolacímu soudu dne 19. 10. 2021. Odvolací soud po nahlédnutí do adres shora citovaných profilů zjistil, že věty, nadpisy a příspěvky s citovanými popisky se tam již nenacházejí, tj. v době, kdy byl spis odvolacímu soudu předložen, usnesení o předběžném opatření pozbylo svých účinků. Jedná se o situaci, kdy se odvolání proti napadenému usnesení soudu I. stupně stává tzv. bezpředmětným v důsledku okolností nastalých po vydání takového rozhodnutí.
13. Příspěvky a věty, jejichž odstranění se žalobce a) domáhá, byly nahrazeny textem následujícího (příp. zkráceného) znění:

Ve středu 20. července odvolací soud Kverulantově odvolání vyhověl a předběžné rozhodnutí „navrhovatele“ Dominika Duky zrušil a Kverulantův „předmětný článek“ tak mohl být opět široce publikován. V odůvodnění Městský soud v Praze konstatuje: „Skutečností totiž je, že byly zdarma převedeny pozemky s vysokou hodnotou z majetku církve do majetku nadace založené osobně navrhovatelem. Nadace Arietinum má být sice podle zakládací listiny ovládána různými církevními hodnostáři (včetně navrhovatele), ovšem Předmětný článek (pravdivě) upozorňuje též na to, že v následujících pěti letech nebude možno změnit sestavu správní rady nadace kromě

zakladatele (tedy navrhovatele). Sám navrhovatel zůstane čestným členem správní rady i po té, co přestane vykonávat úřad pražského arcibiskupa, a bude mít právo se zúčastnit zasedání správní rady a na informace ve stejném rozsahu jako členové správní rady. Není zřejmé a navrhovatel to v návrhu na nařízení předběžného opatření nijak nevysvětluje, jaké důvody vedly církev (její příslušnou součást), jejímž nejvyšším představitelem je navrhovatel, k darování značného majetku nadaci, jejímž zakladatelem je rovněž osobně navrhovatel. Není zřejmé, z jakých důvodů nadaci nezřídila přímo římskokatolická církev respektive některé její instituce. A nelze přehlédnout ani to, že darované pozemky byly obratem směřeny s dalším soukromým subjektem, přičemž výhodnost této transakce pro církev navrhovatel nijak nevysvětluje.“

14. Výklad podávaný právní teorií i soudní praxí se shoduje v tom, že v takovém případě, jaký nastal nyní, nejsou předpoklady pro meritorní projednání odvolání (v právní teorii srov. např. Handl, V. - Rubeš, J. a kol.: Občanský soudní řád. Komentář. Panorama Praha 1985, II. díl, str. 83, jakož i Bureš, J. - Drápal, L. - Mazanec, M.: Občanský soudní řád. Komentář. 3. vydání, Praha, C. H. Beck 1997, str. 640, jakož i Bureš, J. - Drápal, L. - Krčmář, Z. - Mazanec, M.: Občanský soudní řád. Komentář. II. díl. 6. vydání, Praha, C. H. Beck 2003, str. 975 a v rozhodovací praxi soudů např. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. dubna 2004, sp. zn. 29 Odo 55/2004, uveřejněného v časopise Soudní judikatura číslo 4, ročník 2004, pod číslem 71).
15. Odvolací soud se rovněž zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vyslovení nezákonnosti ve smyslu výše citovaného § 220a odst. 1 o. s. ř., ovšem dovodil, že by nebyly podmínky pro zrušení napadeného usnesení, ale pro jeho potvrzení, když neshledal důvodnou námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Institut předběžného opatření neslouží k tomu, aby sám o sobě vyřešil sporné vztahy účastníků, ale aby zatímně - do doby, než bude známo, jak budou sporné vztahy účastníků vyřešeny pravomocným rozsudkem - poměry upravil. Odvolací soud shledal, že řízení před soudem I. stupně nebylo postiženo žádnou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.
16. Na základě shora uvedeného odvolací soud odvolání žalovaného 1) odmítl.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 1. listopadu 2021

JUDr. Tomáš Vejnar v. r.
předseda senátu